

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 110/2010-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. júna 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša o sťažnosti A. S., Š., zastúpenej advokátkou JUDr. D. B., Z., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 411/99 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 411/99 p o r u š e n é b o l o .

2. A. S. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Zvolen p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. A. S. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 444 € (slovom štyristoštyridsaťštyri eur), ktoré je Okresný súd Zvolen p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. D. B., Z., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 110/2010-12 z 11. marca 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť A. S., Š. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 411/99.

Zo sťažnosti vyplýva, že návrhom podaným okresnému súdu 8. decembra 1999 sa žalobcovia v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 411/99 domáhajú proti sťažovateľke vyslovenia neplatnosti testamentu. Podľa tvrdení sťažovateľky okresný súd koná v jej veci so zbytočnými a neodôvodnenými prietahmi, čím sa neustále predlžuje stav jej právnej neistoty a oddaľuje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Povaha uvedenej prejednávanej veci je práve takou, o akej by malo byť rozhodované obzvlášť rýchlo. Ide tu o neplatnosť závetu, keď bez rozhodnutia súdu o tomto návrhu nieje zrejmé, kto je dedičom po poručiteľovi, aký je rozsah nadobudnutého majetku dedičmi po poručiteľovi. Podľa môjho názoru možno hovoriť o prietahoch v súdnom konaní, keďže súd nevyužil procesné inštitúty alebo iné prostriedky, účelom ktorých je

zabezpečenie účinnej aj rýchlej ochrany práv účastníkov. Dlhšie obdobia súd nekonal, resp. ak aj konal, často išlo o neúčelné úkony a pod.

Obdobie nečinnosti súdu. keď jeho konaniu nebránila žiadna zákonná prekážka by mal byť považovaný za zbytočný priesťah. Napríklad, ak znalec v súdom uznesení určenej lehote nevypracoval znalecký posudok, mal súd uložiť poriadkové opatrenia podľa O. s. p., zákona o znalcoch a tlmočníkoch, vec znalcovi odňať a pod., resp. od nariadenia opätovného znaleckého dokazovania pre nehospodárnosť upustiť. Súd nie je povinný akceptovať všetky dôkazné návrhy účastníkov konania, je potrebné zvážiť (najmä pri znaleckých posudkoch, ktoré sú časovo a finančne náročné), či ich vykonanie je vzhľadom na inými dôkazmi zistený skutkový stav nevyhnutné a či nie je v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania, prípadne snahou jednej strany účelovo predĺžiť trvanie konania. Navyše krajský súd zrušil prvostupňové rozhodnutie nie pre nedostatočne zistený skutkový stav, ale pre porušenie procesných pravidiel – neumožnenie účastníkom pred vyhlásením rozhodnutia sa vyjadriť k vykonaným dôkazom a veci samej, preto prvostupňový súd mal po vrátení veci len odstrániť procesné pochybenie a nie opäť rozsiahlo rozširovať dokazovanie opakovaním znaleckého skúmania.“

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd takto rozhodol:

„V konaní pred Okresným súdom Zvolen vedenom pod číslom 10 C 411/1999 o určenie neplatnosti závetu bolo porušené ústavné právo sťažovateľky v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky – právo na prejednanie veci súdom bez zbytočných priesťahov.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie v sume 16.590 €, ktoré je povinný vyplatiť Okresný súd Zvolen sťažovateľke v lehote 1 mesiac od právoplatnosti rozhodnutia.

Okresný súd Zvolen je povinný nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 568,23 € na účet jej právnej zástupkyne, advokátky JUDr. D. B.,... Z. ..., do mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr. 440/10 z 30. marca 2010

a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 19. apríla 2010.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedla:

„Namietala najmä prietahy v konaní od 1. 8. 2000 – 17. 5. 2001. V tejto časti je jej sťažnosť odôvodnená, obdobne za obdobie od 3. 12. 2001 do 11. 12. 2002. ...

V období od 12. 3. 2003 sa uskutočnilo pojednávanie 12. 3. 2003, dňa 1. 10. 2003 bolo nariadené znalecké dokazovanie. Voči uzneseniu ohľadom zálohy na znalecké trovy bolo podané odvolanie a vec sa nachádzala od 5. 11. 2003 do 2. 2. 2004 na Krajskom súde v Banskej Bystrici. Dňa 7. 3. 2007 sudkyňa vyhlásila rozsudok. V tomto období považujem sťažnosť za čiastočne odôvodnenú.

V období od 13. 1. 2009 je sťažnosť taktiež čiastočne odôvodnená. ...

Pokiaľ sťažovateľka namieta, že na sťažnosť nedostala odpoveď, táto jej bola doručená v zákonnej lehote pod Spr. 2024/09 a prevzala ju jej právna zástupkyňa 31. 7. 2009. Obdobne jej bola daná aj odpoveď na sťažnosť, ktorú odstúpilo súdu Ministerstvo spravodlivosti SR Bratislava a viedla sa pod Spr. 2311/09.

Súhlasím s tým, aby súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu uviedla:

„Okresný súd vo Zvolene uznáva v písomnom vyjadrení, prietahy v konaní od 01. 08. 2000 – 17. 05. 2001, obdobne za obdobie od 03. 12. 2001 do 11. 12. 2002 tak, ako sú uvedené v písomnej sťažnosti. Pre mňa sťažovateľku je nepodstatné vysvetlenie, že vec vybavovalo viacero sudcov a p. JUDr. K., ktorej vec bola pridelená nastúpila na materskú dovolenku. Je zrejmé, že od 03. 12. 2003 do 17. 01. 2007 boli prietahy v konaní, nakoľko, okrem nariadenia znaleckého dokazovania súd do uvedeného termínu nekonal, čo je dosť dlhé obdobie, aby sa sťažnosť v tomto období pre Okresný súd vo Zvolene javila ako čiastočne odôvodnená.

Len pre upresnenie uvádzam, že v podanej ústavnej sťažnosti netvrdím a ani neuvádzam, že mi nebola doručená odpoveď na sťažnosť p. predsedníčke súdu, poukazovala som a poukazujem len na skutočnosť, že mi bola doručená odpoveď dňa 29. 06. 2009, pod

označením odpoveď na sťažnosť, že spis sa nachádza na Kriminálnom a expertíznom ústave PZ v Bratislave a sťažnosť nemožno v súčasnosti prešetriť, čím zostala podľa môjho názoru v 30 dňovej lehote do 16. 07. 2009 nevybavená a nebola zabezpečená žiadna náprava. Dňa 31. 07. 2009 po podaní ústavnej sťažnosti mi bola doručená odpoveď pod označením prešetrenie sťažnosti (o ktorej v ústavnej sťažnosti netvrdím, že mi nebola doručená) s uvedením, že sťažnosť na prietahy je odôvodnená, od nariadenia znaleckého dokazovania...

Súhlasím, aby bolo upustené od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom okresného súdu, bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10 C 411/99:

- 8. december 1999 – navrhovatelia ako príbuzní neb. J. K. (ďalej len „poručiteľ“) sa návrhom podaným okresnému súdu domáhali určenia neplatnosti závetu, ktorým poručiteľ odkázal celý majetok „cudzej osobe“ – sťažovateľke, ktorá ho mala krátky čas pred spísaním závetu opatrovať,

- 14. január 2000 – okresný súd vyzval navrhovateľov, aby oznámili adresu svedka, ktorého navrhovali vypočuť (v spise nie je záznam o evidencii doručky, takže táto výzva nebola expedovaná, pozn.),
- 4. apríl 2000 – okresný súd žiadal pripojiť dedičský spis poručiteľa,
- 15. máj 2000 – okresný súd nariadil pojednávanie na 11. júl 2000,
- 12. jún 2000 – právny zástupca navrhovateľov žiadal zmenu termínu pojednávania z dôvodu jeho dlhodobo plánovanej dovolenky,
- 26. jún 2000 – okresný súd zmenil nariadený termín pojednávania na 1. august 2000,
- 29. jún 2000 – sťažovateľka sa vyjadrila k návrhu,
- 24. júl 2000 – okresný súd žiadal od príslušného okresného úradu, odboru sociálnych vecí (ďalej len „okresný úrad“) správu o rozsahu a kvalite opatrovateľskej služby poskytovanej sťažovateľkou poručiteľovi a od praktického lekára žiadal správu o zdravotnom stave poručiteľa,
- 31. júl 2000 – okresnému súdu bola doručená správa o zdravotnom stave poručiteľa a tiež správa od okresného úradu,
- 1. august 2000 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na 3. október 2000 pre účely predvolania svedkov a vyžiadania správy od geriatrického centra, či v čase hospitalizácie poručiteľa prejavovali navrhovatelia o neho záujem,
- 7. august 2000 – sťažovateľka oznámila adresy svedkov, ktorých navrhovala vypočuť,
- 14. august 2000 – navrhovateľka sa vyjadrila k výpovedi sťažovateľky na pojednávaní,
- 31. august 2000 – okresný súd žiadal od príslušného geriatrického centra správu v zmysle záverov z pojednávania,
- 13. september 2000 – geriatrické oddelenie reagovalo na výzvu okresného súdu,
- 25. september 2000 – okresný súd bez uvedenia dôvodu zrušil nariadený termín pojednávania a odročil ho na neurčito,
- 9. január 2001 – navrhovatelia urgovali nariadenie pojednávania a súčasne označili svedkov, ktorých navrhovali vypočuť,
- 26. marec 2001 – navrhovatelia opätovne urgovali plynulosť konania,
- 28. marec 2001 – predsedníčka okresného súdu opatrením poverila kvôli neodkladnosti veci inú (ako zákonnú) sudkyňu okresného súdu, aby vypočula svedka,

- 4. apríl 2001 – okresný súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľov, aby oznámil, aký je zdravotný stav nimi navrhovaného svedka, pre účely zistenia, či bude spôsobilý dostaviť sa na pojednávanie,
- 9. apríl 2001 – právny zástupca navrhovateľov oznámil, že svedok je spôsobilý dostaviť sa na pojednávanie,
- 10. apríl 2001 – okresný súd nariadil pojednávanie na 17. máj 2001,
- 17. máj 2001 – po vypočutí svedka v prítomnosti účastníkov bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu „*predloženia spisu vedeniu súdu na prijatie opatrenia ohľadom prerozdelenia veci*“,
- 18. máj 2001 – sudkyňa poverená vypočutím svedka predložila spis predsedníčke okresného súdu,
- 21. máj 2001 – predsedníčka okresného súdu opatrením pridelila vec na prerokovanie inému zákonnému sudcovi, pretože pôvodná zákonná sudkyňa odišla do starobného dôchodku,
- 12. september 2001 – okresný súd nariadil pojednávanie na 3. december 2001,
- 15. október 2001 – právny zástupca navrhovateľov urgoval plynulosť konania a označil svedkov, ktorých navrhol vypočuť,
- 20. november 2001 – navrhovateľka sa vyjadrila k sporu,
- 3. december 2001 – po vypočutí svedkov bolo pojednávanie odročené na neurčito pre účely poskytnutia lehoty právnym zástupcom účastníkov, aby predložili ďalšie návrhy na dokazovanie,
- 18. december 2001 – sťažovateľka navrhla vypočuť ďalších svedkov,
- 27. december 2001 – navrhovatelia navrhli vypočuť ďalších svedkov a tiež žiadali nariadiť znalecké dokazovanie,
- 2. január 2002 – okresný súd nariadil pojednávanie na 21. marec 2002,
- 9. január 2002 – navrhovatelia navrhli ešte jedného svedka,
- 11. január 2002 – okresný súd bez udania dôvodu zrušil nariadený termín pojednávania,
- 11. jún 2002 – predsedníčka okresného súdu na základe kontroly spisu z dôvodu sťažnosti na prieskum podanej navrhovateľmi konštatovala vo veci prieskum,
- 19. september 2002 – okresný súd nariadil pojednávanie na 21. október 2002,

- 2. október 2002 – okresný súd z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne zmenil termín pojednávania na 11. december 2002,
- 11. november 2002 – okresný súd žiadal od ošetrujúcej lekárky zdravotnú dokumentáciu poručiteľa,
- 11. december 2002 – po vypočutí svedkov bolo pojednávanie odročené na 29. január 2003 pre účely predloženia návrhov na dokazovanie účastníkmi konania,
- 23. december 2002 – navrhovatelia navrhli vypočúť ďalších svedkov a ďalších svedkov navrhla aj sťažovateľka,
- 10. január 2003 – sťažovateľka navrhla vypočúť ešte jedného svedka,
- 17. január 2003 – navrhovateľka sa vyjadrila k výpovediam svedkov na pojednávaní,
- 28. január 2003 – okresný súd telefonicky oznámil účastníkom konania, že zrušil nariadené pojednávanie z dôvodu práceneschopnosti sudkyne,
- 12. február 2003 – okresný súd nariadil pojednávanie na 12. marec 2003,
- 12. marec 2003 – po vypočutí svedkov bolo pojednávanie odročené na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania a tiež vyžiadania dedičského spisu poručiteľa,
- 18. marec 2003 – sťažovateľka sa vyjadrila k sporu,
- 23. apríl 2003 – notárka prerokujúca dedičskú vec poručiteľa (ďalej len „notárka“) zisťovala stav konania, pretože kvôli nemu bolo dedičské konanie prerušené,
- 30. máj 2003 – ošetrujúca lekárka poručiteľa žiadala o vrátenie jeho zdravotnej dokumentácie,
- 21. júl 2003 – navrhovatelia žiadali o informáciu, či okresný súd akceptoval ich návrhy uplatnené na pojednávaní 12. marca 2003 týkajúce sa nariadenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru grafológie,
- 9. september 2003 – navrhovatelia navrhli ďalšieho svedka,
- 11. september 2003 – sťažovateľka urgovala plynulosť konania,
- 1. október 2003 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychiatrie, aby posúdil zdravotnú spôsobilosť poručiteľa v čase spisania závetu, pričom posudok mal byť spracovaný do 30 dní od doručenia spisu,
- 20. august 2003 – okresný súd vyzval účastníkov konania, aby zložili preddavok na znalecké dokazovanie (zrejme ide o chybný dátum, pretože výzva bola urobená až po uznesení z 1. októbra 2003, pozn.),

- 16. október 2003 – sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu z „20. 8. 2003“ o povinnosti zaplatiť preddavok na znalecké dokazovanie,
- 27. október 2003 – okresný súd žiadal zapožičať súvisiace súdne spisy (aj dedičský spis),
- 31. október 2003 – navrhovateľka zaplatila časť zálohy na znalecké trovy,
- 3. november 2003 – spis bol zaslaný Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“),
- 19. november 2003 – navrhovateľ zaplatil preddavok na znalecké dokazovanie,
- 30. november 2003 – krajský súd uznesením sp. zn. 16 Co 391/03 potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy znalca,
- 2. február 2004 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 29. február 2004 – sťažovateľka doplatila preddavok na trovy znalca,
- 8. marec 2004 – navrhovateľka sa vyjadrila k sporu,
- 23. marec 2004 – okresný súd odpovedal na dopyt notárky z 23. apríla 2003 a na dopyt ošetrojúcej lekárky z 30. mája 2003 a tiež žiadal súdnu znalkyňu z odboru psychiatrie, aby predložila znalecký posudok,
- 30. marec 2004 – súdna znalkyňa žiadala, aby je bol zaslaný súdny spis pre účely vypracovania znaleckého posudku, pretože jej ešte nebol zapožičaný,
- 8. apríl 2004 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru písmostnalectva pre účely posúdenia pravosti závetu,
- 15. apríl 2004 – navrhovatelia navrhli vypočúť ďalšiu svedkyňu,
- 26. apríl 2004 – spis bol zaslaný súdnej znalkyni z odboru psychiatrie,
- 1. jún 2004 – okresnému súdu bol doručený vypracovaný znalecký posudok z odboru psychiatrie, podľa ktorého u poručiteľa v čase spísania závetu nebola zistená žiadna duševná porucha,
- 2. jún 2004 – okresný súd zaslal znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom,
- 23. jún 2004 – navrhovatelia predložili návrh na zabezpečenie listinných dôkazov pre znalecké dokazovanie v odbore písmostnalectva,
- 25. jún 2004 – okresný súd uznesením rozhodol o trovách znalkyne,
- 7. september 2004 – okresný súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľov, aby oznámil, ktoré oddelenie Policajného zboru prerokúvalo dopravné nehody poručiteľa, a tiež žiadal

notárku, aby zaslala okresnému súdu listiny podpísané poručiteľom pre účely znaleckého dokazovania,

- 10. september 2004 – navrhovateľka žiadala, aby okresný súd ako listinný dôkaz zabezpečil „výplatné pásky“ sťažovateľky za opatrovanie poručiteľa,
- 17. september 2004 – okresnému súdu bola vrátená nedoručená zásielka pre znalkyňu z odboru písomoznáectva, ktorá si ju neprevzala v odbernej lehote,
- 20. september 2004 – právny zástupca navrhovateľov reagoval na výzvu okresného súdu zo 7. septembra 2004 a navrhol ďalšie listinné dôkazy,
- 21. september 2004 – okresný súd žiadal od príslušného sociálneho úradu zaslanie výplatných listín sťažovateľky za opatrovanie poručiteľa, od bývalého zamestnávateľa poručiteľa žiadal výplatné listiny poručiteľa a tiež žiadal o doručenie uznesenia ustanovenej znalkyni z odboru písomoznáectva prostredníctvom polície,
- 27. september 2004 – okresný súd pripojil spis sp. zn. Ncd 262/97,
- 28. september 2004 – zamestnávateľ poručiteľa oznámil jeho príjem, avšak žiadne listiny nezaslal, pretože tie sa mali nachádzať u správcu konkurznej podstaty,
- 29. september 2004 – notárka oznámila, že poručiteľ u nej podpísal iba závet, iný jeho rukopis nemala k dispozícii, súčasne navrhovateľka žiadala, aby okresný vyžiadal dedičský spis sp. zn. D 134/89, kde mal byť podpís poručiteľ,
- 11. október 2004 – okresnému súdu bolo políciou oznámené, že ustanovená znalkyňa z odboru písomoznáectva sa v mieste bydliska nezdržiava,
- 15. október 2004 – navrhovatelia žiadali ako dôkaz vyžiadať dokumentáciu súvisiacu s vybavovaním občianskeho preukazu poručiteľa, kde sa tiež podpisoval,
- 8. november 2004 – navrhovateľka sa vyjadrila k sporu a predložila listinné dôkazy, pričom podľa jedného z dôkazov závet poručiteľa nebol zapísaný do zoznamu závetov na okresnom súde,
- 9. november 2004 – okresný súd žiadal od notárky zapožičať dedičský spis poručiteľa a od príslušného oddelenia Policajného zboru žiadal zaslanie dokumentácie týkajúcej sa vybavovania občianskeho preukazu poručiteľa,
- 22. november 2004 – okresnému súdu boli doručené listiny týkajúce sa vydania občianskeho preukazu poručiteľovi,

- 16. december 2004 – súdna znalkyňa z odboru písomoznalectva osobne prevzala súdny spis,
- 7. január 2005 – navrhovateľka opätovne žiadala, aby okresný súd vyžiadal spis sp. zn. D 134/89, pretože aj podľa znalkyne je potrebný k znaleckému dokazovaniu,
- 26. január 2005 – znalkyňa žiadala okresný súd o súčinnosť pri vyžiadaní listín od notárky s originálnymi podpismi poručiteľa,
- 28. január 2005 – okresný súd žiadal listiny v zmysle požiadaviek znalkyne (z pošty kvitančné listiny k dôchodku poručiteľa, ako aj listiny od notárky),
- 17. február 2005 – pošta zaslala žiadané listiny,
- 11. marec 2005 – znalkyňa osobne prevzala listiny, ktoré žiadala zabezpečiť,
- 9. máj 2005 – okresnému súdu bol doručený znalecký posudok z odboru písomoznalectva, podľa ktorého poručiteľ podpísal závet vlastnoručne,
- 17. máj 2005 – okresný súd zaslal znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom,
- 9. jún 2005 – okresný súd vylúčil zo spisu zapožičaný dedičský spis poručiteľa sp. zn. D 1660/99,
- 10. jún 2005 – okresný súd uznesením rozhodol o znalečnom,
- 9. august 2005 – okresný súd urgoval vyjadrenie účastníkov k znaleckému posudku,
- 18. august 2005 – sťažovateľka sa kladne vyjadrila k znaleckému posudku,
- 14. september 2005 – okresný súd pripojil ku konaniu iné konanie dovtedy vedené pod sp. zn. 11 C 45/05, v ktorom sa navrhovateľka návrhom z 10. augusta 2005 domáhala vydania predbežného opatrenia, ktorým by bol sťažovateľke uložený zákaz nakladať s nehnuteľnosťou (dom) zdedenou po poručiteľovi (ďalej aj „sporná nehnuteľnosť“),
- 16. september 2005 – okresný súd uznesením č. k. 10 C 411/99-316 návrh navrhovateľky na vydanie predbežného opatrenia zamietol, súčasne sa navrhovatelia vyjadrili k znaleckým posudkom a navrhli vypočúť znalkyňu z odboru psychiatrie,
- 20. september 2005 – navrhovateľka sa vyjadrila k sporu a pripojila list zaslaný jej sťažovateľkou,
- 24. október 2005 – okresný súd zaslal podanie z 20. septembra 2005 na vyjadrenie účastníkom konania,
- 21. november 2005 – sťažovateľka sa vyjadrila k podaniu,
- 24. november 2005 – navrhovatelia sa vyjadrili k podaniu,

- 16. december 2005 – navrhovateľ žiadal, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 29. december 2005 – navrhovateľka žiadala, aby jej bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 1. február 2006 – navrhovateľka namietala pried'ahy v konaní,
- 24. február 2006 – okresný súd vyzval navrhovateľov, aby dokladovali svoje osobné, zárobkové a majetkové pomery, a navrhovateľku, aby navyše predložila aj lekársku správu o svojom zdravotnom stave, a súčasne okresný súd vyzval príslušný katastrálny úrad, aby podal informáciu o vlastníctve navrhovateľov,
- 7. marec 2006 – navrhovatelia zaslali požadované listiny,
- 10. marec 2006 – katastrálny úrad reagoval na výzvu okresného súdu,
- 20. apríl 2006 – okresný súd uznesením priznal navrhovateľom oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 12. máj 2006 – navrhovatelia žiadali, aby okresný súd pripustil do konania na strane navrhovateľov ďalšieho účastníka, t. j. ďalšieho zákonného dediča poručiteľa, pričom táto osoba súčasne vyjadrila súhlas so vstupom do konania,
- 27. september 2006 – navrhovateľka namietala pried'ahy v konaní,
- 9. október 2006 – okresný súd uznesením pripustil do konania ďalšiu dedičku poručiteľa (ďalej len „navrhovateľka v 2. rade“), a to na stranu navrhovateľov,
- 2. november 2006 – navrhovateľka urgovala rýchlosť konania,
- 15. november 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 13. december 2006,
- 27. november 2006 – navrhovateľka navrhla vypočuť ďalšiu svedkyňu,
- 12. december 2006 – okresný súd telefonicky oznámil účastníkom zrušenie nariadeného pojednávania a nový termín nariadil na 17. január 2007,
- 18. december 2006 – navrhovatelia predložili návrhy na ďalšie dokazovanie (od notárky navrhli vyžiadať spis o spísaní závetu a od finančného ústavu informáciu o stave finančných prostriedkov na účte poručiteľa ku dňu jeho smrti),
- 8. január 2007 – okresný súd urobil dožiadania v zmysle požiadavky navrhovateľov,
- 10. január 2007 – okresný súd pripojil spis sp. zn. D 1060/99,
- 15. január 2007 – okresnému súd bol doručený vyžiadaný spis o spísaní závetu a aj finančný ústav odpovedal na výzvu,

- 17. január 2007 – po vypočutí svedkov a prítomných účastníkov (sťažovateľka bola prítomná) bolo pojednávanie odročené na 14. február 2007 pre účely predvolania navrhovateľky v 2. rade a znalkyne,
- 24. január 2007 – navrhovateľka v 2. rade oznámila, že kvôli zlému zdravotnému stavu sa pojednávania nemôže osobne zúčastniť,
- 13. február 2007 – predvolaná znalkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu neodkladných pracovných povinností,
- 14. február 2007 – okresný súd telefonicky oznámil účastníkom konania zrušenie nariadeného pojednávania a nové pojednávanie nariadil na 7. marec 2007,
- 27. február 2007 – navrhovatelia žiadali, aby okresný súd ako dôkaz vyžiadal od notárky spisujúcej sporný závet potvrdenie, že poručiteľ zaplatil za jeho spísanie,
- 28. február 2007 – okresný súd vyžiadal dôkaz podľa návrhu navrhovateľov,
- 5. marec 2007 – navrhovateľka sa vyjadrila k sporu,
- 7. marec 2007 – po vypočutí účastníkov a znalkyne okresný súd vyhlásil uznesenie o ukončení dokazovania a následne vyhlásil rozsudok, ktorým návrh v celom rozsahu zamietol,
- 21. marec 2007 – notárka odpovedala na výzvu z 27. februára 2007,
- 4. apríl 2007 – zákonná sudkyňa žiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie rozsudku, čo predseda okresného súdu povolil,
- 1. jún 2007 – navrhovatelia podali odvolanie proti rozsudku,
- 4. jún 2007 – sťažovateľka sa odvolala proti rozsudku vo výroku o trovách,
- 11. júl 2007 – okresný súd zaslal spis krajskému súdu,
- 17. október 2007 – krajský súd uznesením sp. zn. 15 Co 159/07 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že okresný súd neposkytol účastníkom právo tzv. záverečnej reči,
- 9. november 2007 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 7. december 2007 – okresný súd nariadil pojednávanie na 23. január 2008,
- 23. január 2008 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie z dôvodu nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania v odbore písmaoznactva odročené na neurčito,
- 25. január 2008 – sťažovateľka oznámila, že nemá otázky na znalca,
- 30. január 2008 – navrhovatelia predložili otázky pre znalca,

- 8. február 2008 – okresný súd uznesením nariadil kontrolné znalecké dokazovanie v odbore písomznanectva Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru, pričom znalecký posudok mal byť vypracovaný do troch mesiacov od doručenia tohto uznesenia, a súčasne okresný súd uložil navrhovateľom zložiť preddavok na znalecké trovy,
- 10. marec 2008 – navrhovateľka žiadala, aby jej súd „*umožnil vstúpiť*“ do spornej nehnuteľnosti,
- 12. marec 2008 – navrhovateľka žiadala, aby jej bolo „*predĺžené oslobodenie od súdnych poplatkov*“,
- 13. marec 2008 – navrhovateľka v 2. rade žiadala, aby bola oslobodená od súdnych poplatkov,
- 31. marec 2008 – Sociálna poisťovňa žiadala, aby jej okresný súd vrátil originály listín, ktoré mu pre účely znaleckého dokazovania zapožičala ešte 14. februára 2005,
- 2. apríl 2008 – okresný súd uznesením zmenil uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania vo výroku o povinnosti navrhovateľov zložiť preddavok na znalecké trovy tak, že tento výrok zrušil a navrhovateľkám priznal oslobodenie od súdnych poplatkov, takže povinnosť zložiť preddavok ostala už iba na navrhovateľovi,
- 4. apríl 2008 – okresný súd oznámil Sociálnej poisťovni, že zapožičané listiny ešte nemôže vrátiť kvôli nariadeniu kontrolného znaleckého dokazovania,
- 14. máj 2008 – aj navrhovateľ žiadal, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov (dôchodca),
- 15. máj 2008 – znalec urgoval predloženie súdneho spisu,
- 25. jún 2008 – okresný súd vyzval navrhovateľa, aby preukázal svoje majetkové pomery, súčasne výzvou adresovanou Sociálnej poisťovni zisťoval, či je navrhovateľ nezamestnaný, a výzvou adresovanou kartografickému ústavu zisťoval, či navrhovateľ na území republiky vlastní nehnuteľnosti,
- 3. júl 2008 – kartografický ústav odpovedal na výzvu,
- 11. júl 2008 – navrhovateľ oznámil svoje majetkové pomery,
- 14. júl 2008 – Sociálna poisťovňa odpovedala na výzvu,
- 8. august 2008 – okresný súd opätovne žiadal Sociálnu poisťovňu, aby oznámila, v akej výške poberá navrhovateľ dôchodok,
- 13. august 2008 – navrhovateľka urgovala odpoveď na svoju žiadosť z 10. marca 2008,

- 25. august 2008 – navrhovateľka sa vyjadrila k sporu,
- 28. august 2008 – Sociálna poisťovňa oznámila výšku dôchodku navrhovateľa,
- 2. september 2008 – okresný súd uznesením opravil uznesenie o nariadení kontrolného znaleckého dokazovania tak, že „*odbor znalca je kriminalistika*“,
- 3. september 2008 – okresný súd priznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 7. október 2008 – okresný súd zaslal spis súdnemu znalcovi prostredníctvom Okresného súdu Bratislava III,
- 8. október 2008 – navrhovateľka opäť žiadala, aby jej bol umožnený vstup do spornej nehnuteľnosti,
- 20. november 2008 – okresný súd žiadal, aby navrhovateľka oznámila, či jej podania, ktorými sa domáha povolenia vstupu do spornej nehnuteľnosti, treba považovať za návrhy na vydanie predbežného opatrenia – ak áno, treba odstrániť nedostatky týchto podaní,
- 21. november 2008 – sťažovateľka urgovala rýchlosť konania,
- 24. november 2008 – navrhovateľka opäť žiadala o povolenie vstupu do spornej nehnuteľnosti,
- 26. november 2008 – znalec urgoval zaslanie súdneho spisu,
- 8. december 2008 – právny zástupca navrhovateľky odpovedal na výzvu okresného súdu z 20. novembra 2008,
- 30. december 2008 – okresný súd zisťoval na Okresnom súde Bratislava III, či spis už bol doručený znalcovi,
- 14. január 2009 – Okresný súd Bratislava III oznámil, že spis bol postúpený znalcovi 4. decembra 2008,
- 30. január 2009 – okresný súd oznámil znalcovi, že spis mu už bol odoslaný,
- 5. február 2009 – znalec oznámil, že stále nemá spis k dispozícii,
- 12. február 2009 – spis bol doručený znalcovi,
- 17. február 2009 – okresný súd žiadal znalca o rýchle spracovanie posudku do 30 dní od predloženia originálov listín pôvodnou znalkyňou,
- 20. február 2009 – navrhovateľka urgovala vybavenie svojich žiadostí o povolenie vstupu do spornej nehnuteľnosti,

- 4. marec 2009 – znalec oznámil, že posudok stále nemôže vypracovať, pretože okresným súdom mu neboli stále zaslané originály listín, a preto vrátil spis okresnému súdu,
- 11. marec 2009 – okresný súd nariadil výsluch pôvodnej znalkyne na 20. marec 2009,
- 12. marec 2009 – okresný súd žiadal od pôvodnej znalkyne, aby vrátila okresnému súdu originály listín pre znalecké skúmanie,
- 20. marec 2009 – znalkyňa sa nedostavila na výsluch a okresný súd zistil, že je vyčiarknutá zo zoznamu znalcov od 6. novembra 2007,
- 23. marec 2009 – navrhovateľka opäť žiadala o povolenie vstupu do spornej nehnuteľnosti,
- 24. marec 2009 – notárka oznámila, že originál závetu zaslala okresnému súdu už v minulosti,
- 25. marec 2009 – pôvodná znalkyňa oznámila, že po skončení znaleckého dokazovania všetky materiály vrátila okresnému súdu, o čom mala aj potvrdenie, a niektoré z nich vrátila aj navrhovateľom,
- 31. marec 2009 – navrhovateľka sa domáhala povolenia vstupu do spornej nehnuteľnosti,
- 9. apríl 2009 – okresný súd žiadal od notárky originál závetu, súčasne žiadal o predloženie originálov listín aj navrhovateľov, zároveň oznámil navrhovateľke, že so žiadosťami o povolenie vstupu do spornej nehnuteľnosti sa má obrátiť na notárku, ktorá dala nehnuteľnosť zapečatiť, a súčasne žiadal pôvodnú znalkyňu o predloženie potvrdenia, že originály listín vrátila okresnému súdu,
- 14. apríl 2009 – okresný súd opätovne oznámil navrhovateľke, že so žiadosťami o povolenie vstupu do spornej nehnuteľnosti sa má obrátiť na notárku, ktorá dala nehnuteľnosť zapečatiť,
- 15. apríl 2009 – navrhovatelia urgovali vypracovanie znaleckého posudku,
- 20. apríl 2009 – navrhovateľka predložila požadované originály listín,
- 5. máj 2009 – notárka zaslala originál závetu,
- 11. máj 2009 – navrhovateľka predložila ďalšie listiny,
- 1. jún 2009 – okresný súd zaslal spis opätovne priamo znalcovi,
- 22. jún 2009 – znalec oznámil, že prioritne spracúva posudky organizovanej a závažnej trestnej činnosti, preto je predpoklad na vypracovanie posudku viac ako 12 mesiacov,

- 18. august 2009 – okresný súd žiadal znalca o predloženie posudku do 15 dní pod hrozbou poriadkovej pokuty,
- 16. september 2009 – Sociálna poisťovňa žiadala vrátiť originály listín,
- 16. október 2009 – znalec oznámil, že nemôže uprednostniť daný prípad posudku,
- 28. október 2009 – okresný súd uznesením uložil znalcovi poriadkovú pokutu,
- 26. november 2009 – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako nadriadený orgán znalca podalo odvolanie proti uzneseniu z 28. októbra 2009,
- 7. január 2010 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 4. február 2010 – krajský súd uznesením sp. zn. 15 Co 4/2010 potvrdil uznesenie okresného súdu z 28. októbra 2009,
- 25. február 2010 – okresnému súdu bol doručený znalecký posudok,
- 2. marec 2010 – okresný súd nariadil pojednávanie na 31. marec 2010,
- 31. marec 2010 – po vypočutí účastníkov a znalkyne okresný súd vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým návrh zamietol,
- 19. apríl 2010 – Sociálna poisťovňa žiadala vrátiť originály listín,
- 20. apríl 2010 – okresný súd doručoval rozsudok účastníkom konania.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 411/99 o neplatnosť závetu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd pripúšťa určitú možnosť faktickej zložitosti veci súvisiacu najmä s potrebou posúdenia skutočností, na ktoré boli potrebné odborné znalosti a kvôli ktorým okresný súd nariadil trikrát znalecké dokazovanie. Podľa právneho názoru ústavného súdu však faktická zložitost' veci nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za včasné vyriešenie sporu (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 251/05) a nemožno ňou v žiadnom prípade ospravedlniť viac ako 10 rokov trvajúce konanie. Pokiaľ však ide o otázku právnej zložitosti veci, ústavný súd je tohto názoru, že vzhľadom na predmet konania ide o prípad bežnej a ustálenej rozhodovacej súdnej praxe.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v skúmanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv, pričom z tohto hľadiska ústavný súd v správaní sťažovateľky nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by prispela k predĺženiu konania a ktorú by bolo treba pripísať na jej ťarchu.

3. Napokon ústavný súd skúmal postup okresného súdu v predmetnom konaní a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd nekonal spôsobom plynulo smerujúcim k meritórnemu rozhodnutiu veci v čase od 31. augusta 2000, keď okresný súd vyžiadal správy v zmysle záverov z prechádzajúceho pojednávania, do 10. apríla 2001, keď okresný súd nariadil vo veci ďalšie pojednávanie (t. j. viac ako sedem mesiacov), pričom v tomto medziobdobí okresný súd iba neefektívne zisťoval u právneho zástupcu navrhovateľov, či je nimi navrhovaný svedok zdravotne spôsobilý zúčastniť sa pojednávania, zatiaľ čo mohol tohto svedka priamo predvolať (svedok by aj sám oznámil, že sa na pojednávanie nemôže dostaviť). Ďalším obdobím nečinnosti je obdobie od 27. decembra 2001, keď účastníci konania predložili okresnému súdu v zmysle záverov z predchádzajúceho pojednávania návrhy na dokazovanie, do 19. septembra 2002, keď okresný súd nariadil ďalšie pojednávanie vo veci (t. j. viac ako osem mesiacov), pričom aj v tomto období okresný súd síce nariadil 2. januára 2002 pojednávanie na 21. marec 2002, avšak išlo iba o formálny úkon, pretože toto pojednávanie bolo 11. januára 2002 okresným súdom zrušené bez udania akéhokoľvek dôvodu. Viac ako šesť mesiacov okresný súd nekonal aj v čase od 12. marca

2003, keď z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania odročil pojednávanie na neurčito, do 1. októbra 2003, keď nariadil vo veci znalecké dokazovanie. Okresný súd bol nečinný aj od 16. septembra 2005, keď uznesením zamietol návrh navrhovateľky na vydanie predbežného opatrenia, do 24. februára 2006, keď vyžiadal od navrhovateľov, aby preukázali svoje majetkové pomery na účely rozhodnutia o ich žiadostiach o oslobodenie od súdnych poplatkov (t. j. viac ako päť mesiacov), pričom v tomto medziobdobí okresný súd iba zasielal účastníkom na vyjadrenie ich súkromnú korešpondenciu (24. október 2005). Podľa názoru ústavného súdu za plynulé konanie smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu veci nemožno považovať ani postup okresného súdu v čase od 7. októbra 2008, keď zaslal spis súdnemu znalcovi prostredníctvom Okresného súdu Bratislava III, do 1. júna 2009, keď okresný súd tomu istému znalcovi opätovne zasielal spis potom, ako mu ho znalec bez vypracovania znaleckého posudku vrátil, pretože okresný súd včas nezabezpečil pre znalecké dokazovanie nevyhnutné podklady, t. j. v dôsledku nesúčinnostného postupu okresného súdu sa konanie predĺžilo o viac ako sedem mesiacov.

Ústavný súd tak v skúmanom postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 411/99 zistil obdobie nečinnosti v trvaní celkovo viac ako jeden rok a deväť mesiacov.

Okrem toho ústavný súd zistil v skúmanom postupe okresného súdu aj viacero neefektívnych a nesústredených úkonov, ktoré v konečnom dôsledku mali tiež vplyv na plynulosť konania. Napríklad už 27. decembra 2001 (resp. už od podania samotnej žaloby) bolo zrejmé, že navrhovatelia spochybňujú pravosť závetu, a preto už v tom čase ako jeden z kľúčových dôkazov navrhovali nariadiť vo veci znalecké dokazovanie (a na vykonaní tohto dôkazu trvali), avšak okresný súd k tomuto úkonu pristúpil až o takmer dva roky neskôr, a to 1. októbra 2003. Rovnako po nariadení znaleckého dokazovania 1. októbra 2003, v zmysle nariadenia ktorého mal znalec vypracovať znalecký posudok do 30 dní od doručenia spisu, okresný súd síce už 23. marca 2004 žiadal znalca o predloženie znaleckého posudku, avšak znalcovi predtým opomenul predložiť spis (od predloženia ktorého sa odvíjala lehota na jeho vypracovanie) a spis bol napokon znalcovi zaslaný až 26. apríla 2004. Rovnako nesústredene postupoval okresný súd aj pri nariadení druhého znaleckého dokazovania v odbore písomoznalectva, ktoré síce nariadil už 8. apríla 2004, avšak v tom

čase ešte nebolo ukončené prvé znalecké dokazovanie v odbore psychiatria (znalkyni z odboru psychiatria bol súdny spis zaslaný iba 26. apríla 2004), takže napokon pre účely realizovania tohto druhého znaleckého dokazovania bol spis znalkyni z odboru písmaoznalectva predložený až 16. decembra 2004 (t. j. viac ako 8 mesiacov po nariadení tohto znaleckého dokazovania). Aj v poradí tretie okresným súdom nariadené kontrolné znalecké dokazovanie v odbore písmaoznalectva (nariadené 8. februára 2008) vykazuje znaky nesústredenej a neefektívnej činnosti okresného súdu, ktorá spočívala nielen v už vytýkanej nesúčinnosti okresného súdu pri zabezpečení podkladov potrebných pre znalecké dokazovanie, ktoré mal okresný súd možnosť zabezpečiť aj počas toho, ako rozhodoval o žiadostiach navrhovateľov o oslobodení od súdnych poplatkov (od 12. marca 2008 do 3. septembra 2008), ale aj v tom, že okresný súd napr. nezasielal spis priamo znalcovi, ale zasielal ho sprostredkované prostredníctvom Okresného súdu Bratislava III, takže spis bol doručovaný v podstate v období od 7. októbra 2008 do 12. februára 2009 (t. j. viac ako štyri mesiace), pričom napokon už pri druhom doručovaní spisu okresný súd zasielal spis znalcovi priamo bez sprostredkovania. Nehovoriac o takých pochybeniach okresného súdu, keď napr. pre účely rozhodnutia o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov okresný súd zisťoval, či je navrhovateľ nezamestnaný a v akej výške poberá dávku v nezamestnanosti (25. jún 2008), aj napriek tomu, že predtým navrhovateľ okresnému súdu oznámil, že je starobný dôchodca, preto musel okresný súd následne 8. augusta 2008 svoje pochybenie napraviť novým zisťovaním o výške starobného dôchodku navrhovateľa. Napokon nie zanedbateľnou skutočnosťou je aj to, že prvý rozsudok okresného súdu zo 7. marca 2007 bol odvolacím súdom zrušený iba z dôvodu procesného pochybenia, keďže okresný súd neumožnil účastníkom konania pred vyhlásením rozhodnutia realizovať ich právo záverečnej reči.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 411/99 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

4. Vzhľadom na to, že sťažovateľka sa v petite sťažnosti nedomáhala vyslovenia príkazu okresnému súdu konať v napádanom konaní bez zbytočných prietáhov, ako aj vzhľadom na to, že po prijatí sťažnosti ústavným súdom 11. marca 2010 na ďalšie konanie okresný súd 31. marca 2010 vyhlásil vo veci sp. zn. 10 C 411/99 rozsudok, ústavný súd dospel k záveru, že právna neistota sťažovateľky bola týmto odstránená a nepovažoval za potrebné prikázať okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov [§ 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 16 590 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä vzhľadom na predmet konania, ako aj vzhľadom na zistenú dlhodobú nečinnosť okresného súdu považuje za primerané v sume 2 500 €, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si ju uplatnila v sume 568,23 € vrátane 19 % DPH (právna zástupkyňa sťažovateľky predložila osvedčenie platiteľa DPH).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2009 je 115,90 € a hodnota režijného paušálu je 6,95 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2009 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 245,70 € vrátane režijného paušálu a náhrada za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v sume 127,44 €. Ústavný súd tak priznal sťažovateľke úhradu trov konania v celkovej sume 444 € vrátane 19 % DPH, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010